

Bilag 2 - Status på Røgfrit København

Røgfrit København bygger på partnerskaber og frivillighed, og det indebærer, at der ikke arbejdes med løftede pegefingre og forbud. Der arbejdes i stedet med støtte og omsorg til mennesker, der ønsker at stoppe med at ryge, hensyn og respekt – både til mennesker, der ryger og til mennesker, der ikke ryger mangfoldighed og lokalt ejerskab.

Status på Røgfrit København 2025 gives med udgangspunkt i tre spor:

- et Røgfrit København, hvor mennesker, som ryger, kan få hjælp og støtte til at blive røgfri
- et Røgfrit København, hvor børn og unge kan færdes uden at blive generet af røg og
- et Røgfrit København, hvor børn og unge ikke begynder at ryge.

Et centralt element i arbejdet med Røgfrit København er at oplyse om og øge kendskabet til de forskellige gratis tilbud med hjælp og støtte til at blive røgfri, fordi tre ud af fire rygere gerne vil have støtte til rygestop og ofte ikke kender de kommunale tilbud. Eksempler på forskellige oplysnings- og rekrutteringskampagner er bl.a. "Bliv røgfri" målrettet rygende mænd i alderen 50+, "Røgfri rygepause" målrettet rygere i alderen 18+ og "Røgfrit Skulderklap" målrettet pårørende til rygere, der enten er stoppet, eller gerne vil stoppe med at ryge. Budskaberne er også delt via byrumsplakater, film, på sociale medier, digitale annonceringer, annoncering i busser, i lokalaviser og infoskærme i borgerservice.

Forvaltningen arbejder løbende og systematisk med at aktivere flere personalegrupper, herunder særligt sundheds- og frontpersonale, til at rekruttere borgere til rygestop. Her har forvaltningen udviklet e-læringsiden www.henvis.nu, som har til formål at understøtte arbejdet med udbredelse af "Very Brief Advice" (VBA) i almen praksis, på apotekerne, til personale på hospitaler og internt i kommunen. I den forbindelse er der indgået en samarbejdsaftale med Region Hovedstaden om systematisk henvisning til kommunens rygestoptilbud fra hospitalerne.

I forbindelse med COVID-indsatsen i København blev VBA-metoden anvendt ved en ekstraordinær indsats på de københavnske vaccinationscentre. Her blev ca. 63.000 borgere spurgt om deres interesse i rygestoprådgivning, hvoraf godt 3.000 udviste interesse og ca. 1.000 blev kontaktet af Stoplinien efterfølgende.

Et røgfrit København, hvor mennesker, som ryger, kan få hjælp og støtte til at blive røgfri

Der er evidens for, at professionel rygestoprådgivning kombineret med rygestopmedicin, er en effektiv metode til rygeafvænning. Derfor

06.januar 2023

Sagsnummer
2022-0334567

Dokumentnummer
2022-0334567-1

tilbyder Københavns Kommune forskellige muligheder for hjælp til rygestop og tilskud til rygestopmedicin. Hjælpen består af en bred vifte af rygestoptilbud, der omfatter:

- Rygestopkurser på forskellige lokaliteter i byen, i de bydækkende enheder og på arbejdspladser
- Rygestop i naturen
- Rygestopkurser med motion
- Rygestopkurser målrettet socialt udsatte på bo- og væresteder
- Rygestop kurser online
- Individuelle rygestopsamtaler i de bydækkende enheder
- Rygestop apps: E-kvit og Xhale

Tabel 1 viser antallet af brugere af de forskellige rygestoptilbud i Københavns Kommune.

Tabel 1 - Antal brugere af rygestoptilbud

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Måltal 2022
Kurser	1.340	1.528	1.948	2.542	2.040	2.529	2.320	1.787	1.285	1.600
Stoplinien	1.414	878	918	820	976	1.059	926	681	1.002	1.000
E-Kvit	344	799	846	917	3.677	2.880	2.778	3.258	1.914	1.900
X-hale				130	1.353	1.059	1.122	1.131	621	500
I alt	3.098	3.205	3.712	4.409	8.046	7.527	7.146	6.857	4.822	5.000

Effekten af rygestoptilbud

Forvaltningen monitorerer løbende effekten af kommunens rygestoptilbud. Data viser, at omkring 85 pct. af deltagerne er røgfrie efter endt rygestopkursus samt at ca. 45 pct. fortsat er røgfrie efter 6 måneder.

Samme effekt ses ved E-kvit, som forvaltningen har evalueret i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse i 2020. Til sammenligning viser data fra Statens Institut for Folkesundhed, at succesraten blandt rygere, der forsøger at stoppe på egen hånd, ligger mellem 2-4 pct.

Der er evidens for, at helt eller delvist betalt rygestopmedicin øger andelen, der forsøger sig og lykkes med et rygestop. Der tilbydes i dag tilskud på maksimalt 1.000 kr. per borger til rygestopmedicin på kommunens rygestopkurser.

Et røgfrit København, hvor børn og unge kan færdes uden at blive generet af røg

Røgfrie arealer kan være med til at fremme en kultur, hvor børn og unge ikke oplever rygning i hverdagen og hvor ikke-rygere har mulighed for at opholde sig i byrummet uden ufrivilligt at blive udsat for tobaksrøg.

I 2013 er 125 kommunale legepladser blevet røgfrie ved hjælp af en målrettet kampagne og venlige henstillinger i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen. Der er ikke tale om et rygeforbud, men en venlig henstilling om ikke at ryge blandt børn og unge.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har desuden været i dialog med Parken for at fremme røgfrihed i forbindelse med fodboldkampe og andre arrangementer. På baggrund heraf har Parken i efteråret 2016 etableret flere røgfrie tribuner, hvilket bl.a. betyder, at 77 pct. af pladserne i Parken er røgfrie under landskampe.

I et samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen er 14 idrætsanlæg og 6 kulturinstitutioner blevet røgfrie på samme vis som legepladserne. Forvaltningerne samarbejder fortsat om at udbrede røgfrihed til flere idrætsanlæg og kulturinstitutioner i København.

Forvaltningen har ligeledes indgået et partnerskab med DGI Storkøbenhavn om at udbrede røgfrihed i foreningslivet. Som led i partnerskabet har flere idrætsforeninger siden 2018 indført røgfrie rammer for børn og unge i deres forening.

Et røgfrit København, hvor børn og unge ikke begynder at ryge

Forvaltningen har arbejdet med røgfrihed og røgfri skoletid på de københavnske skoler og ungdomsuddannelser for at forebygge rygestart hos børn og unge.

Røgfri skoletid

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede i august 2018 at indføre Røgfri Skoletid på alle grundskoler og specialskoler i København fra 1. januar 2019. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har op til beslutningen arbejdet med røgfri skoletid på de københavnske skoler af frivillighedens vej. I indsatsen Røgfri Skoletid tilbød forvaltningen skolerne hjælp til at udarbejde principper for Røgfri Skoletid, undervisningsmateriale, afholdelse af events samt teaterforedrag for 7. klasses elever. Senest har teaterforedraget efter skolernes ønske også haft fokus på forebyggelse af brugen af nikotinholdige produkter som snus.

Forvaltningen har, som led i beslutningen fra Børne- og Ungdomsudvalget, i samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen understøttet skolerne i at implementere beslutningen om Røgfri Skoletid igennem en flerstrengt indsats.

Forvaltningen gennemførte i slutningen af 2018 en rygevaneundersøgelse og i 2021 gennemførte forvaltningen i samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen en Børnesundhedsprofil. Undersøgelserne viser, at der er et fald i 9. klasses elevernes daglige rygning fra 5 pct. i 2018 til 3 pct. i 2021, men til gengæld

en mindre stigning i deres brug af snus fra 2,4 pct. i 2018 til 3 pct. i 2021.

Røgfrie ungdomsuddannelser

Røgfri Ungdomsuddannelse bygger videre på Røgfri Skoletid og er integreret i det partnerskab, som ungdomsuddannelserne har indgået med kommunen i efteråret 2016 frem til 2025. Som led i partnerskabet har uddannelserne arbejdet med rygepolitikker, røgfri aktiviteter og etablering af røgfri matrikler.

I 2021 kom den nationale handleplan mod børn og unges rygning med en bred vifte af indsatser rettet mod at forebygge og stoppe børn og unges rygning. I forlængelse af handleplanen, blev det fra august 2021 lovpligtigt at have røgfri skoletid på alle uddannelser med optag af børn og unge under 18 år. I regi af ovenstående partnerskab, blev der udarbejdet en guide til implementering af Røgfri Skoletid på ungdomsuddannelserne. Guiden blev suppleret med tilbud om rådgivning og sparring til uddannelserne samt aktiviteter som fx sunde pauser, undervisningsmateriale, efteruddannelse af udvalgte lærere samt events om røgfrihed. Flere af uddannelserne har sendt medarbejdere på kursus med det formål at støtte eleverne i en tobaks- og nikotinfri hverdag. I indeværende år indeholder rygestopeventsne også afprøvning af korte samtaleforløb med rygestoprådgivere online eller telefonisk.

For at have et vidensgrundlag om unges trivsel og sundhed, gennemfører forvaltningen årligt en Ungeprofilundersøgelse. Ungeprofilundersøgelsen viser et fald i unges rygning, hvor 12 pct. røg dagligt i 2019/20, mens den tilsvarende andel er 7 pct. i 2021/22. Der er samtidig sket et fald i andelen der ryger i skoletiden. I 2019/20 angav 38 pct. af rygerne, at de altid røg i skoletiden, mens den tilsvarende andel er 15 pct. i 2021/22.

Trods et fald i rygeprævalensen er der i samme periode sket en stigning i brugen af røgfrie tobaksprodukter, herunder snus og tyggetobak. I 2019/20 angav 6 pct. af de unge, at de dagligt bruger snus eller tyggetobak, mens den tilsvarende andel er 9 pct. i 2021/22.

Røgfri arbejdstid

Forvaltningen har udover de tre spor i visionen også haft fokus på udbredelse af røgfri arbejdstid internt i kommunen og på private arbejdspladser.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen indførte røgfri arbejdstid i centralforvaltningen med virkning fra den 1. juli 2018. I tillæg hertil viser en rundspørge fra januar 2023, at godt 55% af forvaltningens decentrale enheder også har indført røgfri arbejdstid.

Forvaltningen tilbyder desuden private arbejdspladser støtte til at indføre røgfri arbejdstid. Der udarbejdes en profil over rygefrekvensen blandt arbejdspladsens ansatte, formuleres og vedtages en rygepolitik, tilbydes og afholdes rygestopkurser og motiverende oplæg og efterfølgende afsluttes med en profil, så effekten af indsatsen tydeliggøres. Dette har indtil videre medført, at ni arbejdspladser i Københavns kommune er i gang eller har indført røgfri arbejdstid, med tilsammen 7.000 medarbejdere.